

مقاله پژوهشی: شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در ابعاد پیاده‌سازی

و اجرا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

[20.1001.1.20084897.1399.19.83.6.3](https://doi.org/10.1001.1.20084897.1399.19.83.6.3)

محمدرضا خراشادی‌زاده^۱، حسن مفخمی شهرستانی^۲

پذیرش مقاله: ۹۹/۱۱/۲۶

دریافت مقاله: ۹۹/۱۰/۰۹

چکیده

الگوی مدیریت راهبردی معمولاً شامل ابعاد تدوین، پیاده‌سازی، اجرا، هدایت، نظارت و کنترل است. هدف اصلی تحقیق "دستیابی به الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در ابعاد پیاده‌سازی و اجرا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور" و اهداف فرعی شناسایی مؤلفه‌های ابعاد پیاده‌سازی و اجرایی الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور است. در این مقاله منظور از شبه الگو، الگوی مدیریت راهبردی در دو بعد پیاده‌سازی و اجرا می‌باشد. مسئله اصلی این تحقیق ضمن فقدان یک الگوی مدون مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در مقابله با تهدیدهای علیه امنیت عمومی کشور، چیستی ابعاد پیاده‌سازی و اجرا است که موجب مصون‌سازی امنیت عمومی کشور توسط ناجا می‌گردد. این تحقیق از نوع کاربردی- توسعه‌ای و رویکرد این تحقیق به صورت آمیخته کیفی و کمی بوده و با روش توصیفی، پیمایشی انجام شده است. جهت گردآوری اطلاعات و تهیه پرسشنامه از طریق روش نمونه‌گیری هدفمند، تعداد ۱۶ نفر به‌عنوان خبرگان پژوهش به روش گلوله برفی انتخاب و برای سنجش دقیق مؤلفه‌های این عوامل از طریق پرسشنامه و با آزمون T یک‌طرفه وزن هر مؤلفه را به دست آورده و در نمونه‌ای به حجم ۱۲۰ نفر تمام شمار طراحی و مورد پیمایش قرار گرفت. یافته‌های تحقیق، الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در دو بعد پیاده‌سازی و اجرا برای مصون‌سازی محیط امنیت عمومی در مقابله با تهدیدها در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی، امنیتی و فناوری است.

واژگان کلیدی: شبه الگوی مدیریت راهبردی، پدافند غیرعامل، ناجا، تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور،

پیاده‌سازی، اجرا

^۱ دکتری، ریاضیات، دانشیار دانشگاه عالی دفاع ملی

^۲ دکتری، مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل، دانشگاه دفاع ملی (نویسنده مسئول) h.mofakhami1355@gmail.com

مقدمه

برابر بند «۱» ماده «۴» قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران «استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی» به عهده آن سازمان است. (منصور، ۱۳۹۲، ۲۳۳) برابر ماده ۲ قانون، ناجا موظف به حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و برقراری امنیت و آرامش عمومی برای عموم افراد جامعه است. مسئله اصلی این مقاله چستی یک‌شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در ابعاد پیاده‌سازی و اجرا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور است. در صورت انجام پژوهش و ارائه شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا و اجرای آن در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور، نقشه اصلی راه برای ناجا به‌خصوص در مواقعی که قرار است در کشور یک نقش راهبردی ایفا نماید فراهم و موجب انسجام و هم‌افزایی فعالیت‌های مدیران عالی‌ناجا و مسئولین برون‌سازمانی و مسئول سازی و مشارکت‌پذیری سازمان‌ها و نهادهای غیرامنیتی و انتظامی در تولید، حفظ و ارتقای امنیت عمومی می‌شود. هدف اصلی تحقیق "دستیابی به شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در ابعاد پیاده‌سازی و اجرا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور" و اهداف فرعی آن شناسایی مؤلفه‌های ابعاد پیاده‌سازی و اجرایی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور است و سؤال اصلی تحقیق: "شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در ابعاد پیاده‌سازی و اجرا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور چیست؟"

مبانی نظری

- پیشینه تحقیق:

عبدالله هندیانی در رساله خود با عنوان "شناخت تهدیدات علیه امنیت عمومی جمهوری اسلامی ایران ناشی از جرایم سازمان‌یافته" در سال ۱۳۸۹ به این نتیجه رسیده که برای شناخت تهدیدات جرایم علیه امنیت عمومی باید بستر لازم را برای مبارزه هرچه مناسب‌تر با تهدیدات در کشور باید امکان بهره‌گیری مدیران سطح راهبردی کشور را برای برنامه‌ریزی‌های کلان فراهم نمود. اسکندر مومنی در کتاب خود با عنوان "راهبردهای ارتقاء امنیت عمومی جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات آمریکا" در سال ۱۳۹۴ به نتایج اشراف اطلاعاتی و کاهش تزاخم فیزیکی نهادهای متولی امنیت عمومی و مردم از طریق ایجاد سامانه یکپارچه اطلاعات، به‌کارگیری فناوری‌های نوین و هوشمند و افزایش هماهنگی و همکاری بین دستگاهی، توسعه مشارکت اجتماعی از طریق استفاده از ظرفیت‌های دینی و قومی و هویت‌های اجتماعی، رسانه ملی، همکاری و هماهنگی و استفاده از ظرفیت‌های بسیج، محله محور نمودن امنیت و... از طریق افزایش حرفه‌ای‌گرایی و کارآمدی، کاهش حجم وظایف و مأموریت‌ها، برون‌سپاری و چابک سازی ناجا به

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

بررسی موضوع پرداخته است. قاسم انوری - دانشگاه عالی دفاع ملی - ۱۳۹۴ در رساله دکتری خود با عنوان "طراحی الگوی راهبردی پیاده سازی سیاست های کلی پدافند غیرعامل در سازمان های دولتی" که از نوع تحقیق بنیادی - توسعه ای و روش آن داده بنیاد است الگوی پیاده سازی سیاست های کلی پدافند غیرعامل در زیرساخت های حیاتی - حساس را ارائه نموده است.

- مفهوم شناسی:

الگو: الگو، تصویری است که از واقعیت ها و روابط موجود گرفته شده و نشانگر متغیرهای موجود، نحوه ی ارتباط آن ها و نتایج حاصل از کنش و واکنش آن ها است. (دانشگاه عالی دفاع ملی، ۱۳۸۷، ۱۳۲)

شبه الگو^۱: الگوی مدیریت راهبردی در دو بعد پیاده سازی و اجرا می باشد.

مدیریت راهبردی: «مدیریت راهبردی عبارت است از انجام یک سلسله تصمیمات و اقدامات بنیادی، اقتضایی، نظام یافته و مداوم، مبتنی بر تجزیه و تحلیل محیطی و در ارتباط با تهیه و تدوین و اجرای استراتژی توسط مدیریت رده بالای سازمان در یک محیط در حال تغییر به منظور تحقق مأموریت و هدف های پیش بینی شده و ارزیابی مستمر آن». (قاسم پور، ۱۳۹۲: ۲۴)

پدافند غیر عامل^۲: مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری، ارتقای پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می شود (سند راهبردی پدافند غیر عامل کشور - ۱۳۸۸).

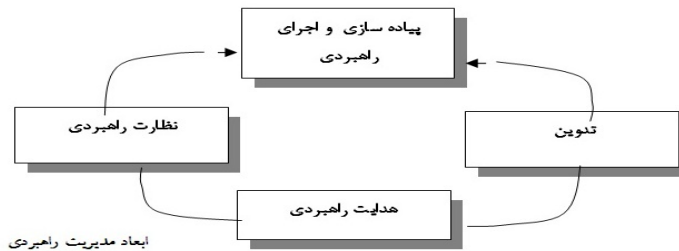
امنیت عمومی: امنیت عمومی «وضعیتی است که ضمن حفظ و حراست از ارزش های اساسی و هنجارهای جامعه، عموم مردم از هرگونه تعرض و تهدیدی نسبت به جان، مال، ناموس و عرض خود در امان بوده و در خصوص رعایت و حمایت از حقوق مشروع خود از طرف سایر بازیگران (افراد، گروه ها، نهادها و دولت) اطمینان خاطر داشته و احساس آرامش نمایند». (مومنی، ۱۳۹۴: ۲۳)

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور: تهدیداتی هستند که به طور جدی و اساسی ابعاد و وجوه سه گانه مرجع امنیت عمومی را به مخاطره می اندازند. (مومنی، ۱۳۹۱: ۴۱)

ابعاد مدیریت راهبردی: بر اساس مدل ارائه شده توسط حسن بیگی ابعاد مدیریت راهبردی برابر جدول زیر می باشد.

^۱semi model

^۲ Passive Defense

شکل ۱- ابعاد مدیریت راهبردی

پیاده سازی و اجرا: مجموعه عملیاتی است که در دو مرحله بسترسازی و اقدامات سازمان یافته برای تحقق راهبردها انجام می پذیرد. (کاظمی، ۱۳۹۰:۱۳)

هدایت: تلاش مدیر برای ایجاد انگیزه و رغبت در زیردستان جهت دست یافتن به اهداف موردنظر را هدایت گویند. (رضاییان، ۱۳۸۴:۲۲۱)

نظارت: تلاش منظمی است در جهت رسیدن به اهداف استاندارد، طراحی سیستم، بازخورد اطلاعات، مقایسه اجزای واقعی با استانداردهای از پیش تعیین شده و سرانجام تعیین انحرافات احتمالی و سنجش ارزش آن‌ها بر روند اجرایی که دربرگیرنده حداکثر کارایی است. (رضاییان، ۱۳۸۴:۲۶۲)

تعریف عملیاتی الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا: مجموعه تدابیر و اقدامات ناجا در محیط امنیت عمومی است که با شناسایی به موقع تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور، اصول و ملاحظات پدافند غیرعامل را برای مقابله با تهدیدات و کاهش آسیب پذیری‌های این حوزه به کار برده و موجب مصون سازی کشور در حوزه امنیت عمومی می گردد.

در کتاب اسکندر مومنی ۱۳۹۴ با موضوع: راهبردهای ارتقاء امنیت عمومی در مقابل تهدیدهای خارجی انتشارات داغا، دکترین عملیاتی ناجا در سال ۱۳۹۹؛ تهدیدهای علیه امنیت عمومی کشور را به حوزه‌های پنج گانه: سیاسی - اقتصادی - فرهنگی، اجتماعی - امنیتی - فناورانه با مؤلفه‌های زیر تقسیم بندی شده‌اند.

۱-Implementation

2-Direction

3-Control

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

تهدیدات حوزه سیاسی: شامل ۶ بعد (نفوذ، مشروعیت، مشارکت، اقتدار، کارآمدی، دوقطبی سازی) و ۳۵ مؤلفه می‌باشد.

تهدیدات حوزه اقتصادی: شامل ۳ بعد (برابر اقتصادی، رفاه مناسب، ثبات اقتصادی) و ۱۷ مؤلفه می‌باشد.
تهدیدات حوزه فرهنگی، اجتماعی: شامل ۶ بعد (هویت، قانون‌گرایی، وفاق اجتماعی، سرمایه اجتماعی، هنجار پذیری، بی‌تفاوتی اجتماعی) و ۴۴ مؤلفه می‌باشد.

تهدیدات حوزه امنیتی: شامل ۴ بعد (نظامی، عملیات روانی، هیبریدی، مادی) و ۲۱ مؤلفه می‌باشد.
تهدیدات حوزه فناورانه: شامل ۴ بعد (سخت‌افزار و نرم‌افزار، پردازش اطلاعات، ضریب نفوذ، انتقال مجازی) و ۲۲ مؤلفه می‌باشد.

در کتاب اسکندر مومنی در سال ۱۳۹۴ با عنوان "راهبردهای ارتقاء امنیت عمومی جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات آمریکا"، دکتترین عملیاتی ناجا مصوب سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ آسیب‌پذیری‌های امنیت عمومی کشور احصاء شده بود که با اشتراک‌گذاری و بروز رسانی آن‌ها جدول آسیب‌پذیری امنیت عمومی کشور به شرح زیر احصاء گردید:

جدول ۱: آسیب‌پذیری‌های امنیت عمومی کشور

۱- افزایش حجمه بر نهادهای انقلابی و حاکمیتی و وابسته به رهبری
۲- تنش‌های سیاسی و جناحی و شکل‌گیری دوقطبی
۳- تحرکات جریان فتنه و گروه‌های اپوزیسیون
۴- مشکلات اقتصادی، بیکاری، تورم و گرانی
۵- مشکلات فرهنگی و اجتماعی
۶- استفاده لجام‌گسیخته از فضای مجازی
۷- آسیب‌پذیری اماکن و تأسیسات حیاتی و حساس
۸- وجود ضعف در برخی رده‌های اجرایی و مدیریت در کشور
۹- تحرکات اراذل‌واوباش
۱۰- توسعه مناطق حاشیه‌ای و کم برخوردار
۱۱- قاچاق سلاح و مهمات
۱۲- ورود کالای قاچاق
۱۳- افزایش مظاهر علنی فساد
۱۴- ضعف در رعایت اصول ایمنی سازمان‌ها

۱۵- نارضایتی عمومی کارکنان و بازنشستگان نیروهای مسلح
۱۶- تخلفات مالی و قبح دست‌اندازی به بیت‌المال
۱۷- گسترش ناهنجاری‌ها، آسیب‌ها و معضلات فرهنگی
۱۸- نارضایتی کارکنان دستگاه‌های امنیتی و انتظامی نسبت به حقوق و مزایا
۱۹- ضعف آموزش در مقایسه با پیشرفت‌های علمی و فناوری در سطح جهانی
۲۰- ضعف عملکرد دستگاه‌های فرهنگی کشور

محیط‌شناسی ناجا: همه سازمان‌ها دارای دو محیط هستند محیط نزدیک، همان محیط بلافصل سازمان است و حاصل برهم‌کنش عواملی است که بی‌واسطه، سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ اما محیط دور سازمان همان‌طور که از عنوان برمی‌آید قدری دورتر است و باواسطه بر سازمان تأثیر می‌گذارد؛ اما محیط دور سازمان همان‌طور که از عنوان برمی‌آید قدری دورتر است و باواسطه بر سازمان تأثیر می‌گذارد. محیط درونی ناجا عبارت‌اند از: (نیروی انسانی، اماکن و تجهیزات، سلاح و مهمات) محیط دور (اماکن دولتی و اماکن طبقه‌بندی به‌طورکلی محیط امنیت عمومی) را شامل می‌شود. (ثروتی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۹۶)

محیط دور در سازمان‌های پلیسی: محیط دور عمدتاً نیروهای غیرقابل‌کنترلی هستند که بر تصمیمات و مدیران اثر گذاشته و در نهایت ساختار داخلی و فرایندهای سازمانی یک تشکیلات را تحت نفوذ خود قرار می‌دهند. (عباس زادگان، ۱۳۸۱: ۹۲).

این عوامل در به وجود آوردن فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی سهم زیادی داشته، از این‌رو مدیران سعی می‌کنند با تدوین استراتژی‌های مناسب از فرصت‌ها بهره‌برداری نمایند و اثرات عوامل تهدیدکننده را کاهش دهند یا از آن‌ها پرهیز نمایند. (فرددیوید، ۱۳۸۲: ۲۱۲)

چارچوب نظری

پس از جمع‌آوری اطلاعات پیرامون موضوع تحقیق از طریق فیش‌برداری و مطالعه اسنادی مبانی نظری مرتبط همچنین سایت‌های اینترنتی مرتبط و قابل استناد با موضوع امنیت عمومی، پدافند غیرعامل، ناجا و مدیریت راهبردی و مصاحبه عمیق باز با تعداد ۱۶ نفر از گروه خبرگان و مسئولین تأثیرگذار بر حوزه امنیت عمومی، ناجا و مدیریت راهبردی به‌منظور کشف زوایای پنهان تحقیق تولید ادبیات جدید به عمل آمد، با توزیع پرسشنامه محقق ساخته بین جامعه آماری به تعداد ۱۲۰ نفر نهایتاً ملاحظات مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در دو بعد (پیاده‌سازی- اجرا) به شرح زیر احصا شده است:

جدول ۲: الف- مؤلفه‌ها و ملاحظات پدافند غیر عامل ناجا در بعد پیاده‌سازی

مؤلفه	ملاحظات پدافند غیر عامل ناجا
بسیج منابع و امکانات	۱- تدارک و آماده‌سازی منابع ۲- بهره‌گیری سازمان‌یافته از منابع ۳- استفاده از ظرفیت‌های موجود ۴- ایجاد همسویی و سازمان‌یافتگی ۵- توزیع منطقی منابع و امکانات
توجه به اشراف اطلاعاتی	۶- ایجاد و بهره‌برداری سامانه اطلاعاتی یکپارچه و هم‌افزا ۷- نیل به احاطه اطلاعاتی ۸- حرکت اطلاعاتی جهت نیل به اشراف اطلاعاتی ۹- توانمندی و برتری اطلاعاتی ۱۰- نیل به فقه اطلاعاتی در راستای اشرافیت اطلاعاتی ۱۱- دسترسی به اسناد بالادستی ۱۲- ترسیم دکترین اطلاعاتی ۱۳- رهبری اطلاعاتی باهدف اشراف اطلاعاتی ۱۴- پیشگیری از نفوذ اطلاعاتی ۱۵- پیشگیری از تهاجم اطلاعاتی ۱۶- پیش‌بینی و پیش‌دستی اطلاعاتی ۱۷- برتری منابع اطلاعاتی جهت اشرافیت اطلاعاتی ۱۸- رصد سیستمی اطلاعاتی ۱۹- پوشش محیطی و جغرافیایی باهدف اشراف اطلاعاتی ۲۰- حفظ برتری اطلاعاتی ۲۱- تحلیل شرایط محیط اطلاعاتی ۲۲- مدیریت اطلاعات باهدف اشراف اطلاعاتی ۲۳- ظرفیت‌سازی منابع و امکانات اطلاعاتی ۲۴- مشارکت زایی در جهت نیل به اشراف اطلاعاتی
رعایت پیاده‌سازی سیاست‌های کلی پدافند غیر عامل	۲۵- سیاست‌های کلی پدافند غیر عامل ابلاغی به دستگاه‌های اجرایی ۲۶- تکالیف قانون برنامه‌های پنج‌ساله توسعه ۲۷- زمینه‌سازی سیاست‌های کلی پدافند غیر عامل ۲۸- برنامه‌ریزی و حرکت در جهت پیاده‌سازی سیاست‌ها ۲۹- استقرار سیاست‌های کلی پدافند غیر عامل
توسعه دانش و فرهنگ بومی	۳۰- وجود قوانین حمایت‌کننده ۳۱- میزان هماهنگی قوانین موجود باسیاست‌های پدافند غیر عامل ۳۲- وجود زیرساخت‌های حقوقی ۳۳- میزان ضمانت اجرای رعایت قوانین و مقررات

<p>۳۴- تفاوت در اولویت‌های راهبردی ۳۵- تعدد اولویت‌های سازمانی ۳۶- رغبت بر اقدامات کوتاه‌مدت و زودبازده ۳۷- میزان توجه دولت به سیاست‌های پدافند غیرعامل ۳۸- شرایط محیطی و تاثیر آن بر اولویت‌های دولت ۳۹- ضرورت تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام ۴۰- تأمین منابع و اعتبارات</p>	<p>تعیین اولویت‌های راهبردی</p>
<p>۴۱- میزان سهل و روان بودن سیاست‌ها ۴۲- سطح تعارض میان سیاست‌ها و برنامه‌های جاری ناجا ۴۳- تعدد خواسته‌های سیاست‌ها ۴۴- درک محتوای سیاست‌ها ۴۵- درک اهداف سیاست‌ها</p>	<p>توجه به ماهیت سیاست‌ها</p>
<p>۴۶- تقویت خداواری ۴۷- ارتقا اندیشه معاد باوری ۴۸- ارتقا اندیشه نبوت باوری ۴۹- ارتقا اندیشه امامت باوری ۵۰- ارتقا اندیشه ولایت باوری ۵۱- تقویت تقوی در عمل ۵۲- تقویت اخلاص در عمل ۵۳- عبادت و بندگی در عمل و رفتار ۵۴- تقویت صداقت در رفتار و گفتار ۵۵- ارتقا تواضع در رفتار ۵۶- ارتقا سطح آراستگی ظاهری ۵۷- تقویت حیا و پاک‌دامنی ۵۸- پرهیز از خشم و غضب ۵۹- ارتقا صحت عمل ۶۰- پرهیز از ظلم و زورگویی ۶۱- عزت و مناعت طبع ۶۲- تقویت شجاعت و ایثار در رفتار ۶۳- ارتقا امانت‌داری در گفتار و رفتار در انجام وظایف ۶۴- برخورداری از سعه‌صدر ۶۵- حفظ اسرار و آبروی دیگران ۶۶- باهوش و فهیم بودن ۶۷- خدمت و گره‌گشایی</p>	<p>توازن باارزش‌های جمهوری اسلامی</p>
<p>۶۸- پلیس قانون‌مدار و ادله محور ۶۹- تخصیص منابع از طریق اولویت‌بندی ۷۰- اشتراک اطلاعات با استفاده از رویکرد هوشمند سازی پلیس ۷۱- نگرش انعکاسی پلیسی از طریق مشارکت</p>	<p>اطلاعات محوری و حکمت محوری</p>

جدول ۳: ب- مؤلفه‌ها و ملاحظات مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در بعد اجرا

ملاحظات پدافند غیرعامل ناجا	مؤلفه
<p>۱- حفظ جان مردم به‌عنوان اولویت تأمین امنیت عمومی ۲- حفظ تمامیت ارضی ۳- حفظ سیستم اقتصادی، سیاسی، امنیتی، فناوری، اجتماعی و فرهنگی ۴- حفظ آرامش عمومی کشور</p>	<p>تاب‌آوری در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی</p>
<p>۵- هم‌افزایی اقدامات اطلاعاتی و عملیاتی ۶- مشارکت‌پذیری در جهت تحقق اهداف ۷- رویکرد آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی</p>	<p>استفاده از تمامی ظرفیت‌ها</p>
<p>۸- وجود تهدیدات سیاسی - اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی -</p>	<p>تهدید شناسی دشمنان</p>

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

<p>امنیتی و فناورانه تأثیرگذار بر امنیت عمومی کشور ۹-نوع و سنخ شناسی تهدیدات و اقدامات خصمانه ۱۰-درگیری ذاتی جهان استکبار با ماهیت انقلاب اسلامی ۱۱- تهاجم دشمن به ارزش‌های اسلامی ۱۲-مردم محور بودن تهدیدات</p>	
<p>۱۳-افزایش هجمه به نهادهای انقلابی و حاکمیتی و وابسته به رهبری ۱۴-تنش‌های سیاسی و جناحی و شکل‌گیری دوقطبی ۱۵- تحركات جریان فتنه و گروه‌های اپوزیسیون ۱۶-مشكلات اقتصادی، بیکاری، تورم و گرانی ۱۷-مشكلات فرهنگی و اجتماعی ۱۸-استفاده لجام‌گسیخته از فضای مجازی ۱۹- آسیب‌پذیری اماکن و تأسیسات حیاتی و حساس ۲۰-تحركات اراذل‌واوایش ۲۱-توسعه مناطق حاشیه‌ای و کم‌برخوردار ۲۲- قاچاق سلاح و مهمات ۲۳-ورود کالای قاچاق ۲۴-افزایش مظاهر علنی فساد ۲۵-ضعف در رعایت اصول ایمنی سازمان‌ها ۲۶-نارضایتی عمومی کارکنان و بازنشستگان نیروهای مسلح ۲۷-تخلفات مالی و قبیح دست‌اندازی به بیت‌المال ۲۸-گسترش ناهنجاری‌ها، آسیب‌ها و معضلات فرهنگی ۲۹-نارضایتی کارکنان دستگاه‌های امنیتی و انتظامی نسبت به حقوق و مزایا ۳۰-ضعف آموزش در مقایسه با پیشرفت‌های علمی و فناوری در سطح جهانی ۳۱-ضعف عملکرد دستگاه‌های فرهنگی کشور</p>	<p>آسیب‌ناپذیری در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی</p>
<p>۳۲-حفظ نظام و کارکردهای آن ۳۳-حراست از نظام مدیریتی و حاکمیت کشور ۳۴-توان پشیمان‌سازی دشمنان ۳۵-کاهش آسیب‌پذیری محیط امنیت عمومی ۳۶-تداوم خدمات ضروری ناجا در همه شرایط ۳۷-افزایش پایداری ملی ۳۸-تاب‌آوری ناجا و سازمان‌های همکار در برقراری امنیت عمومی ۳۹-تأمین امنیت روانی و احساس امنیت ۴۰-بازدارندگی محیط امنیت عمومی ۴۱-سخت‌ساختن دسترسی به هدف توسط دشمنان ۴۲-افزایش هزینه تهاجم دشمنان ۴۳-آمادگی و قدرت پاسخ‌گویی و مقابله با دشمن ۴۴- سازمان‌دهی و به‌کارگیری مناسب نیروهای مردمی در شرایط تهدید ۴۵-توان مدیریت صحنه توسط ناجا در شرایط تهدیدات</p>	<p>توجه به اهداف راهبردی ناجا</p>
<p>۴۶- تغییرات محیطی ۴۷- پویایی محیط داخل ناجا ۴۸-پویایی محیط امنیت عمومی ۴۹-میزان نهادینه شدن مشارکت عمومی ۵۰- میزان سازگاری اقدامات ناجا همگام با محیط</p>	<p>توجه به پویایی و انعطاف‌پذیری</p>

<p>۵۱- وجود ارزش‌های مشترک</p> <p>۵۲- میزان همسویی کارکنان ناجا در برخورد با تهدیدات. ۵۳- میزان اعتماد کارکنان نسبت به دنبال شدن اهداف مدیریت راهبردی ناجا ۵۴- درجه مشارکت کارکنان در برقراری امنیت عمومی ۵۵- توسعه سرمایه‌های انسانی در برقراری امنیت عمومی ۵۶- میزان آگاهی و دانش پدافند غیرعامل در بین مدیران ناجا ۵۷- میزان تخصص و مهارت‌های مدیران ناجا در مواجهه با تهدیدات ۵۸- میزان بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان در اجرای سیاست‌های پ غ ع ناجا ۵۹- لزوم دارا بودن توأمان تخصص دستگاهی و نگرش دانش امنیت عمومی و پدافند غیرعامل ۶۰- تطبیق مسئولیت‌های محوله پدافند غیرعامل در ناجا با تخصص کارکنان ۶۱- سطح تجربه مدیران و کارکنان ناجا در مدیریت صحنه عملیات مقابله با تهدیدات ۶۲- افزایش توان عملیاتی ناجا با استفاده از کلیه ظرفیت‌ها</p>	<p>ارتقاء توان منابع انسانی</p>
<p>۶۳- افزایش قابلیت در محیط امنیت عمومی ۶۴- دستیابی حداکثری به ایمنی و پایداری امنیت عمومی ۶۵- نفوذناپذیری محیط امنیت عمومی ۶۶- خوداتکایی ناجا در برقراری امنیت عمومی</p> <p>۶۷- بازیابی و ترمیم سریع</p>	<p>مصون‌سازی سازمانی</p>
<p>۶۸- افزایش آستانه تحمل عموم افراد جامعه ۶۹- خنثی‌سازی عملیات روانی دشمنان ۷۰- افزایش توان بخش‌های دولتی در شرایط اضطرار</p>	<p>تأکید بر پایداری ملی</p>
<p>۷۱- پیش‌بینی و آماده‌سازی خدمات ضروری در تهدیدات ۷۲- تقویت توانایی‌های داخلی و تولیدات بومی ۷۳- اولویت‌بندی در</p>	<p>تلاش در جهت تداوم ارائه خدمات ضروری</p>

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

فرایند تولید، امنیت	
۷۴- ایجاد نظام یکپارچه و هماهنگ و کارآمد در مدیریت بحران امنیت عمومی ۷۵- هم‌افزایی امکانات در بحران امنیت عمومی ۷۶- برقراری نظام اطلاع‌رسانی و هشدار، آموزش همگانی	مدیریت بحران علیه تهدیدات امنیت عمومی
۷۷- دارای زیرساخت‌های نظام خدمات‌رسانی امن در برابر تهدیدات ۷۸- تأمین حداکثر ایمنی و پایداری در زیرساخت‌های امنیت عمومی ۷۹- توان پاسخ به تهدیدات دشمنان ۸۰- وجود ضعف در برخی رده‌های اجرایی و مدیریت در کشور	افزایش بازدارندگی در برابر تهدیدات امنیت عمومی

روش‌شناسی

این تحقیق از نوع کاربردی - توسعه‌ای است. رویکرد این تحقیق به صورت آمیخته کیفی و کمی بوده و با روش توصیفی، پیمایشی از استراتژی تبیینی جهت انجام مرحله کیفی و از آزمون T یک‌طرفه جهت انجام مرحله کمی تحقیق استفاده شده است. به منظور جمع‌آوری اطلاعات پیرامون موضوع تحقیق، ابتدا به روش کتابخانه‌ای و سپس مصاحبه عمیق باز به منظور کشف زوایای پنهان تحقیق و تولید ادبیات جدید با تعداد ۱۶ نفر از گروه خبرگان و مسئولین تأثیرگذار بر حوزه امنیت عمومی، ناجا و مدیریت راهبردی به روش گلوله برفی با استفاده از پرسشنامه بسته^۱ محقق ساخته در دو بعد (پیاده‌سازی - اجرایی) مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا استفاده شده است. برای سنجش دقیق مؤلفه‌های این عوامل از طریق پرسشنامه با مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت استفاده و از طریق آزمون T یک‌طرفه وزن هر مؤلفه را به دست آورده و در نمونه‌ای به جامعه آماری ۱۲۰ نفر تمام شمار طراحی و مورد پیمایش قرار گرفت و با استفاده از نرم‌افزار pls و از روش معادلات ساختاری استفاده شده و با میانگین استاندارد که در طیف لیکرت ۳ می باشد؛ مقایسه و سپس میانگین مؤلفه‌هایی که از ۳ کمتر بود حذف و از این طریق سنجش مدل نیز انجام شد و مؤلفه‌های باقی‌مانده همان مؤلفه‌های ابعاد مدل را تشکیل و از ارتباط مؤلفه‌ها مدل نهایی به دست آمد.

۱ Structured Closed question nair

تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌های تحقیق

ارزیابی مدل در نرم‌افزار Smart PLS: در این فرآیند ابتدا مدل اندازه‌گیری ارزیابی شد و روایی و پایایی آن برحسب معیارهای مطرح در مدل‌های بیرونی مورد بررسی قرار گرفتند. سپس با تأیید پایایی، روایی، مؤلفه‌های ابعاد (هدایت - نظارت و کنترل) و ملاحظات هر یک از مؤلفه‌ها به اشتراک گذاشته شده نهایتاً با مدل اندازه‌گیری به ارزیابی مدل ساختاری (درونی) پرداخته شد.

ارزیابی مدل اندازه‌گیری (مدل بیرونی)

ارزیابی پایایی مدل اندازه‌گیری: دو عامل در ارزیابی پایایی مدل‌های بیرونی مطرح است: تک‌بعدی بودن و پایایی درونی (ضریب قابلیت اطمینان ساختاری). برای تأیید عامل اول یعنی تک‌بعدی بودن، باید مقدار عاملی بزرگ‌تر از $0/6$ باشد. مقدار بار عاملی کمتر از $0/3$ کوچک محسوب شده و باید از مدل حذف شود. در عامل دوم ضریب قابلیت اطمینان ساختاری و آلفای کرونباخ باید از $0/7$ بزرگ‌تر باشند. برابر نتایج به دست آمده پایایی مدل اندازه‌گیری تأیید شد.

ارزیابی روایی مدل اندازه‌گیری: دو نوع روایی در این بخش مطرح است: روایی همگرا و روایی واگرا. روایی همگرا به این معنی است که متغیر پنهان به‌طور مناسب توسط متغیرهای آشکار توضیح داده می‌شود. برای سنجش روایی همگرا از متوسط واریانس استخراج شده، استفاده می‌شود که حداقل مقدار قابل قبول آن $0/5$ است. وجود روایی واگرا نیز به این معنی است که متغیر پنهان توسط متغیرهای آشکار خودش بهتر از متغیرهای عوامل دیگر توضیح داده می‌شود؛ که در مدل‌سازی مسیری PLS از معیار فورنل - لارکر برای سنجش آن استفاده می‌کنیم. معیار فورنل - لارکر بیان می‌کند که یک متغیر باید در مقایسه با معرف‌های سایر متغیرهای پنهان، پراکندگی بیشتری را در بین معرف‌های خود داشته باشد یا به عبارت دیگر متوسط واریانس استخراج شده هر متغیر پنهان باید بیشتر از بالاترین توان دوم همبستگی آن متغیر با سایر متغیرهای پنهان باشد و همچنین مقدار بزرگ‌تر از $0/5$ باشد که با توجه به ارزیابی صورت گرفته روایی مدل اندازه‌گیری نیز تأیید گردید.

مدل اندازه‌گیری (شاخص اشتراک): این شاخص توانایی مدل را در پیش‌بینی متغیرهای مشاهده‌پذیر از طریق مقادیر متغیر پنهان متناظرشان می‌سنجد. مقادیر مثبت این شاخص نشانگر کیفیت مناسب و قابل قبول مدل اندازه‌گیری می‌باشد و با سه مقدار $0/2$ (ضعیف)، $0/15$ (متوسط) و $0/35$ (قوی) سنجیده می‌شود. در

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

جدول زیر مقادیر شاخص اشتراک مربوط به هر یک از متغیرها درج شده است. همانطور که مشاهده می شود مقادیر مثبت و بزرگ تر از ۰/۳۵ هستند و توانایی مدل در پیش بینی متغیرهای مشاهده پذیر از طریق مقادیر متغیر پنهان متناظرشان قوی ارزیابی می گردد.

جدول ۴: شاخص اشتراک متغیرها

CV Com	مؤلفه
۰/۵۴۰	پیاده سازی مدیریت راهبردی
۰/۴۷۱	اجرای مدیریت راهبردی
۰/۶۴۱	شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا

ارزیابی مدل ساختاری (مدل درونی): بعد از ارزیابی مدل اندازه گیری و تایید پایایی و روایی مدل، می توان به ارزیابی مدل ساختاری پرداخت. لذا از دو معیار برای ارزیابی این مدل استفاده می شود. ضریب تعیین (R^2): معیار اساسی برای ارزیابی میزان تبیین متغیرهای وابسته، ضریب تعیین است. ضریب تعیین نشان می دهد که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای مستقل تبیین می شود. چن^۱ (۱۹۸۸)، مقادیر نزدیک به ۰/۶ را مطلوب، نزدیک به ۰/۳۳ را معمولی و نزدیک به ۰/۱۹ را ضعیف ارزیابی می نماید.

پیاده سازی: ضریب تعیین بعد پیاده سازی با هشت (۸) مؤلفه (بسیج منابع و امکانات، اشراف اطلاعاتی- پیاده سازی سیاست های کلی پدافند غیرعامل - دانش و فرهنگ بومی - اولویت های راهبردی - ماهیت سیاست ها- پلیس در تراز جمهوری اسلامی ایران - پلیس اطلاعات محور و حکمت محور) و ۷۱ ملاحظه، ۰/۶۴۷ به دست آمد که در بازه مطلوب قرار دارد.

اجرا: ضریب تعیین بعد اجرا با دوازده (۱۲) مؤلفه (تاب آوری امنیت عمومی- تهدیدهای دشمن- آسیب پذیری امنیت عمومی- اهداف راهبردی پدافند غیرعامل ناجا - پویایی و انعطاف- منابع انسانی- مصون سازی- افزایش پایداری ملی- تداوم خدمات ضروری- مدیریت بحران- افزایش بازدارندگی- استفاده از تمام ظرفیت ها) و ۸۰ ملاحظه، ۰/۷۹۷ به دست آمد که در بازه مطلوب قرار دارد.

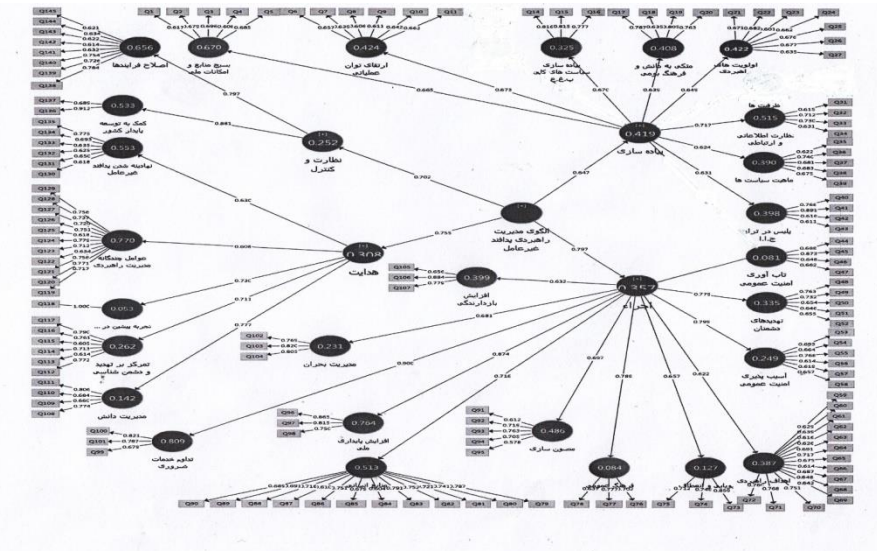
جدول ۵: نتایج آزمون مسیر

مسیر	مقدار بحرانی (t)	ضریب مسیر (β)	سطح معنادار (P)	نتیجه در سطح ۰/۰۵٪
پیاده سازی مدیریت راهبردی	۳۹/۴۳۸	۰/۶۴۷	۰/۰۰۰	تأیید

¹ chin

تأیید	۰/۰۰۰	۰/۷۹۷	۳۶/۳۴۹	اجرای مدیریت راهبردی
-------	-------	-------	--------	----------------------

خروجی نرم افزار:

شکل ۲- خروجی نرم افزار

مؤلفه‌های بعد پیاده‌سازی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور کدام‌اند؟ اولین مرحله در ارائه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا بعد پیاده‌سازی تعیین‌شده است که شامل، طراحی و تدوین مأموریت، چشم‌انداز، اهداف کلان، اهداف عینی و استراتژی‌هاست. مؤلفه‌هایی که در این مرحله از مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا نقش آفرینی می‌کنند به تعداد ۸ مؤلفه به‌دست آمده است.

جدول ۶: مؤلفه‌های بعد پیاده‌سازی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

ردیف	مؤلفه	ردیف	مؤلفه
۱	بسیج منابع و امکانات	۵	اطلاعات محوری و حکمت محوری
۲	توجه به اشراف اطلاعاتی	۶	توجه به ماهیت سیاست‌ها
۳	رعایت پیاده‌سازی سیاست‌های کلی مدیریت راهبردی	۷	توازن بازارهای جمهوری اسلامی

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

تعیین اولویت‌های راهبردی	۸	توسعه دانش و فرهنگ بومی	۴
--------------------------	---	-------------------------	---

مؤلفه‌های بعد اجرایی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور کدام‌اند؟ دومین مرحله مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا، مرحله اجرا است که شامل برنامه‌های عملیاتی به‌منظور تحقق مأموریت، چشم‌انداز، اهداف کلان، اهداف عینی و استراتژی‌هاست. در این راستا ۱۲ مؤلفه به دست آمد تا از اجرایی شدن مدیریت راهبردهای پدافند غیرعامل اطمینان حاصل گردد. این مؤلفه‌ها در جدول نشان داده شده است.

جدول ۷: مؤلفه‌های بعد اجرایی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

ردیف	مؤلفه	ردیف	مؤلفه
۱	تاب‌آوری در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی	۷	مصون‌سازی سازمانی
۲	تهدید شناسی دشمنان	۸	تأکید بر پایداری ملی
۳	آسیب‌ناپذیری در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی	۹	تلاش در جهت تداوم ارائه خدمات ضروری
۴	توجه به اهداف راهبردی ناجا	۱۰	مدیریت بحران علیه تهدیدات امنیت عمومی
۵	توجه به پویایی و انعطاف	۱۱	افزایش بازدارندگی در برابر تهدیدات امنیت عمومی
۶	ارتقا توان منابع انسانی	۱۲	استفاده از تمامی ظرفیت‌ها

شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور چیست؟ پس از آزمون سؤالات فرعی پژوهش، می‌توان به ارزیابی سؤال اصلی پرداخت. برای ارائه الگوی مدیریت راهبردی، اجزاء اصلی این الگو به شرح زیر است:

تهدیدهای علیه امنیت عمومی کشور با پنج حوزه، ۲۳ بعد و ۱۳۹ مؤلفه

آسیب‌پذیری‌های کلان امنیت عمومی با بیست مؤلفه

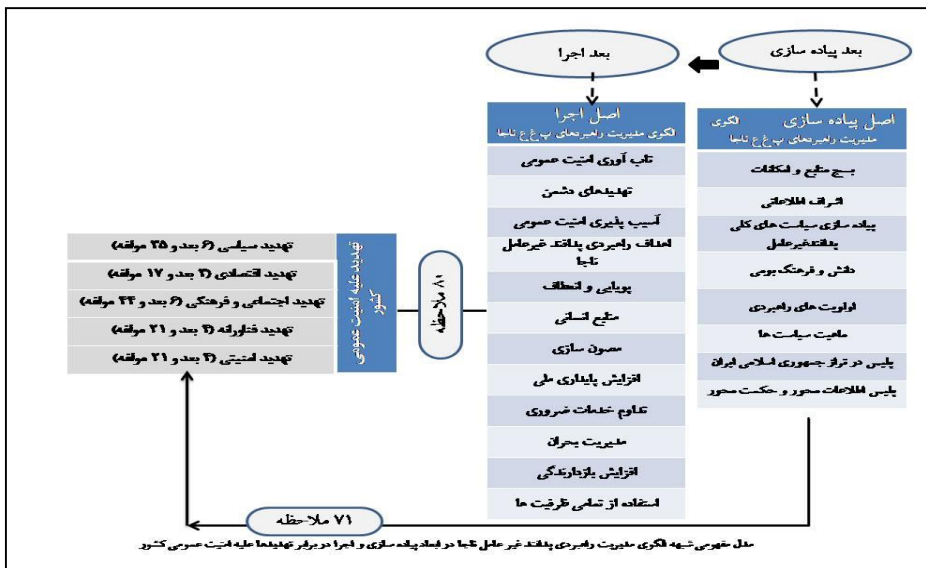
بعد پیاده‌سازی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا با هشت (۸) مؤلفه و ۷۱ ملاحظه

بعد اجرایی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا با دوازده (۱۲) مؤلفه و ۸۰ ملاحظه

اعتبار سنجی الگوی تحقیق:

روایی مقیاس‌ها: در تحقیق حاضر جهت حصول اطمینان از اعتبار مقیاس‌ها (وسایل اندازه‌گیری) و گویه‌های آن از طریق اعتبار صوری تأییدشده و به این معناست که اعتبار گویه‌هایی که برای متغیرها در نظر

گرفته شده، در تحقیقات قبل به اثبات رسیده و در پژوهش‌های گوناگون از آن استفاده شده است؛ علاوه بر آن گویه‌ها به تأیید خبرگان و کارشناسان رسیده است. پایایی مقیاس‌ها: برای سنجش پایایی مؤلفه‌های تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده و به این منظور پرسشنامه قبل از اجرایی نهایی تکمیل شده و میزان آلفای کرونباخ و همبستگی درونی بین مؤلفه‌ها و متغیرها مورد سنجش قرار گرفته، که به میزان $0/۸۳$ درصد در سطح قابل قبولی تأیید شده است.

شکل ۳- مدل مفهومی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناچا در ابعاد پیاده سازی و اجرا در برابر تهدیدها علیه امنیت عمومی کشور

نتیجه گیری و پیشنهاد

الف- نتیجه گیری:

در این مقاله منظور از شبه الگوی الگوی مدیریت راهبردی در دو بعد پیاده سازی و اجرا می باشد. مسئله اصلی این تحقیق ضمن فقدان یک الگوی مدون مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناچا چیستی ابعاد پیاده سازی و اجرایی در مقابله با تهدیدهای علیه امنیت عمومی کشور می باشد. هدف از این تحقیق دستیابی به الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناچا در ابعاد پیاده سازی و اجرایی در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور و شناسایی مؤلفه‌های پیاده سازی و اجرایی پدافند غیرعامل ناچا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور است.

در این تحقیق محقق به دنبال شناسایی شبه الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناچا و مؤلفه‌های ابعاد پیاده سازی و اجرایی در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور می باشد و در پاسخ به سؤالات تحقیق در

¹semi patern

تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور

بحث مؤلفه پیاده‌سازی، ۸ مؤلفه (بسیج منابع و امکانات، اشراف اطلاعاتی- پیاده‌سازی سیاست‌های کلی پدافند غیرعامل - دانش و فرهنگ بومی - اولویت‌های راهبردی- ماهیت سیاست‌ها- پلیس در تراز جمهوری اسلامی ایران - پلیس اطلاعات محور و حکمت محور) و ۷۱ ملاحظه و در بحث مؤلفه‌های بعد اجرایی دوازده مؤلفه (تاب‌آوری امنیت عمومی- تهدیدهای دشمن- آسیب‌پذیری امنیت عمومی- اهداف راهبردی پدافند غیرعامل ناجا - پویایی و انعطاف- منابع انسانی- مصون‌سازی- افزایش پایداری ملی- تداوم خدمات ضروری- مدیریت بحران- افزایش بازدارندگی- استفاده از تمام ظرفیت‌ها) و ۸۰ ملاحظه به‌دست آمده است. یافته‌های تحقیق، الگوی مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در دو بعد، پیاده‌سازی و اجرا برای مصون‌سازی محیط امنیت عمومی در مواجهه با تهدیدها در ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی، امنیتی و فناورانه است. این الگو می‌تواند دغدغه‌های ناجا را برای تأمین امنیت عمومی در شرایط کنونی و آینده کشور در برنامه ششم توسعه و چشم‌انداز ۱۴۰۴ همگام‌سازی سازمان‌ها و نهادهای دخیل در امنیت عمومی تأمین نماید. نیروی انتظامی باید توانمندی مقتدرانه خود را در برخورداری از قدرت نرم و بازتولید مداوم سرمایه‌های اجتماعی افزایش دهد. آنچه باید در فرصت سازی از بسترهای موجود بدان توجه داشت، استفاده حداکثری از مشارکت عمومی برای تقویت قدرت ملی و قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران است که در سایه امنیت عمومی محقق می‌گردد، این امر را با تحقق مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در استفاده از قدرت نرم، کارآمدی دستگاه‌های مختلف، سرمایه‌های اجتماعی، اقتدار و جذابیت در حوزه مشارکت عمومی را تقویت نمود و با افزایش سطح رضایت عمومی، حساسیت، اعتماد و میزان مشارکت نهادمند، مستمر و قانونی مردم را افزایش داد. شبه الگوی ارائه‌شده برای مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل، چارچوبی برای نحوه سامان دادن، پیاده‌سازی، اجرا، برای نبردی همه‌جانبه در مقابل تهدیدهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، امنیتی و فناورانه پیش روی امنیت عمومی است. این الگو می‌تواند بخشی از دغدغه‌های ناجا برای تأمین امنیت عمومی در شرایط کنونی و آینده نزدیک را برطرف نماید؛ اما نباید فراموش کرد که پدیده «مدیریت راهبردی» همواره در زمان و مکان جاری است و توقف و محدوده‌ای برای آن نمی‌توان تصور کرد.

ب- پیشنهادها:

مهم‌ترین پیشنهاد این پژوهش، الگویی است که برای مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدهای علیه امنیت عمومی کشور ارائه شد. در این راستا موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- ۱- احصاء مؤلفه‌های بعد تدوین مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا.
- ۲- احصاء مؤلفه‌های ابعاد هدایت و نظارت مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل ناجا در برابر تهدیدات علیه امنیت عمومی کشور
- ۳- تحقق فرامین مقام معظم رهبری (مدظله) مبنی بر پلیس در تراز جمهوری اسلامی ایران، گام نهادن در راستای اهداف تبیین شده در گام دوم انقلاب اسلامی، پلیس هوشمند، مقتدر و پیچیده متکی به دانش و فرهنگ بومی و دارای خلاقیت و نوآوری.

فهرست منابع

- امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) (۱۳۸۹)، "سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری"

الف- منابع فارسی:

- انوری، قاسم (۱۳۹۴)، "طراحی الگوی راهبردی پیاده‌سازی سیاست‌های کلی پدافند غیرعامل در سازمان‌های دولتی"، رساله دکتری
- ثروتی (۱۳۹۱)، "مدیریت استراتژیک منابع انسانی"، تهران، سازمان مطالعات راهبردی
- دیوید، فرد آر (۱۳۹۰)، "مدیریت استراتژیک"، ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی
- سازمان پدافند غیرعامل (۱۳۸۸)، "سند راهبرد ملی سازمان پدافند غیرعامل کشور"
- "سند راهبردی پدافند غیرعامل دستگاه‌ها" (۱۳۹۴)
- عباس زادگان، مصطفی (۱۳۸۱)، "تعریف سازمان ناجا"، انتشارات مرکز مطالعات راهبردی
- مرکز مطالعات راهبردی ناجا، "مدیریت راهبردی ناجا در برابر تهدیدات"، (۱۳۹۵)، تهران، مرکز مطالعات راهبردی ناجا
- مطالعه گروهی دانشجویان دوره ۱۴ دفاع ملی، دانشگاه عالی دفاع ملی در سال ۱۳۸۷ با عنوان "راهبرد پدافند غیرعامل کشور برای ایمن‌سازی حوزه‌های پنج‌گانه با تأکید بر حوزه مدیریت مردم"
- معاونت حقوقی و امور مجلس نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵)، "مجموعه قوانین و مقررات کاربردی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران"، جلد دوم، تهران، معاونت حقوقی ناجا
- مومنی، اسکندر (۱۳۹۴)، "راهبردهای ارتقاء امنیت عمومی جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات آمریکا"، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی
- هندیانی، عبدا... (۱۳۸۹)، "شناخت تهدیدات علیه امنیت عمومی جمهوری اسلامی ایران ناشی از جرایم سازمان یافته"، رساله دکتری

ب- منابع انگلیسی:

- Chin. (1988). Governance: the collision of politics and cooperation, public Administration Review.

